UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

S[e]c[und]a, quotiens quis sit ad c[aus]am voca[n]dus anteq[uam] exco[mmun]icet[ur]? Sol. non t[a]m[en] semel, sed bis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62466

Visual Library

lem noſtrum nocturno ſilētio in publico ciuitatis loco conteſtationem poſuit in eius crimine loquētem: mihiqꝫ etiam aſſerebat eū de facienda pace callide contradicentem: qui ſi nō exierit[a], neqꝫ publice[b] confeſſus fuerit: quiſquis ille ſit q̇ hoc agere p̄ſumpſerit, vel conſenſum tante iniquitatis cōſilio prebuerit: ex dei et dn̄i nr̄i Jeſu Chriſti ſpū definimꝰ vt ſancti eiꝰ corporis ⁊ ſanguinis participatione priuatꝰ ſit. Si ꝟo (qꝛ latet, ⁊ qm̄ neſciṫ) teneri ad diſciplinam[c] non valet, ſi tanti mali conſcius, ⁊ ꝓhibitꝰ corpus ac ſanguinē dn̄i percipere preſumpſerit: anathematis vltione percutiaṫ: ⁊ vt fallax ac peſtifer a ſancte eccleſie corpore ſit diuiſus. Si autē in eadem ciuitate ingreſſꝰ publice poterit[d] docere que dixerit: vel forte ſciens ſe non poſſe q̄ ſcripſit oſtendere, errorē[e] ſuum fuerit aperte confeſſus, dominici corporis ac ſanguinis participatione non ſit priuatꝰ, neqꝫ a ſancte eccl'ie corpore alienus exiſtat.

Idem in cōcilio Elibertano.

¶ Anathematizenṫ q̄ famoſos libellos in eccl'a ponunt.

Si q̇ inuēti fuerit famoſos libellos in eccleſia ponere, anathematizentur.

Item Codi. li. ix. ti. de famoſis libellis, imperatores Ualētinianus ⁊ Ualerius.

Si quis famoſum libellū, ſiue domi, ſiue i publico, ſiue in q̇cūqꝫ loco ignarus repererit: aut corrūpat priuſqꝫ alter inueniat, aut nulli ꝯfiteaṫ inuētum. Si ꝟo non ſtatim eaſdē chartulas, vel corruperit, vel igne cōbuſſerit, ſed vim earū doloſe manifeſtauerit: ſciat ſe quaſi authorem hmōi delicti capitali[f] ſententie ſubiugandum. Hmōi autē libellus alterius opinionem non ledat.

¶ Queſtio .ij.

Vocatio autē eius qui impetiṫ: non ſemel, ſꝫ bis et tertio per cōgruū ſpatiū rationabilibus ſcriptis debet fieri. Unde Dama. papa ſcribit dicēs.

¶ Uocatio ad ſynodum eius qui impetiṫ, ⁊ in ſcriptꝭ, ⁊ per ſpatium fiat congruum.

Uocatio[g] ad ſynodum iuxta decreta patrum canonica eiꝰ q̇ impetiṫ, rationabilibꝰ ſcriptꝭ per ſpatiū debet fieri congruum atqꝫ canonicum: qꝛ niſi canonice vocatus fuerit ſuo tēpore, et canonica ordinatione: licet vene-

iniuriam Caſtorij: et eum nocte poſuit in loco publico ciuitatis: in quo cōtinebaṫ ⁊ pape ſignificabaṫ ꝙ Caſtorius nolebat controuerſiā terminare. Dicit Grego. ꝙ ſi ille nō vult exire, ſit a corpore Chriſti remotꝰ. Si ꝟo adhuc latere preſumpſerit, anathema ſit. ſi ꝟo vult exire, ⁊ qđ dixit ꝓbare, vel publice ꝯfiteri errorē ſuū: non ſit ſuſpēſus a corpe xp̄i, vel anathematizatus.

a ¶ Non exierit. Nōne debuit admonitio precedere excōicationem: vt. xij. q. ij. indigne. ſed forte hic preceſſit: ⁊ qꝛ illud tēpus hic nō adijciṫ vſqꝫ ad qđ tempꝰ teneaṫ exire, ſtatim teneṫ exire: qđ ſi non fecerit ex q̇ eſt i mora, ſtatim incidit in excōicationem: argu. ij. q. vij. quapropter. j. q. j. ꝯſtat. ff. de manumiſ. teſta. libertas. Sed videṫ ꝙ quādiu pōt exire, nō ſit excōicatus. ff. de verb. obli. ita ſtipulatꝰ. §. j. Petrus hiſpanus dixit expectādū vſqꝫ ad. xl. dies. extra de purg. cano. ca. vl. hec tn̄ veritas eſt ꝙ cōditio affirmatiua aliter exponitur ꝙ̄ negatiua. cum em̄ dicit: ſi intraueris capitolium: exponitur ſic. i. ſi cū primum potes intrare, intres: vt. ff. de ꝯdi. et demon. cōditio. ſed ꝯditio negatiua ſic exponitur: ſi nō intraueris. i. cum primum deſinis poſſe intrare: vt. ff. de verb. obli. ita ſtipulatꝰ. §. j. niſi in hoc caſu hic poſito, ⁊ in caſu libertatis: vt. ff. de manumiſ. teſtamē. libertas. §. j.

Conditio affirmatiua ⁊ negatiua diuerſimode exponuntur.

b ¶ Publice. Cōtra. j. de peni. diſt. j. §. his authoritatibus. vbi penitēti dr̄: nō tibi dico vt te ꝓdas. ſed iſtud eſt ꝓ deteſtatione criminis. Uel ibi loquiṫ de occulto crimine: ſed hic de manifeſto, lꝫ pſona ſit ignota.

c ¶ Ad diſciplinam. i. correctionem.

d ¶ Poterit. Sed nonne reus hunc accuſatorē poſſet remouere qꝛ eum non premonuit: vel (qđ veriꝰ eſt) qꝛ ei ſuſpectus eſt. vj. q. j. qui crimen. ſed forte de innocētia ſui confitebatur. ſed certe licet iſte ſit infamis ipſo facto ⁊ per ſententiā, tamē in odium ſuū ⁊ in fauorem rei admittitur ad accuſationem: vt ſic clareat de innocentia rei: ⁊ vt accuſator non probās puniaṫ de calumnia. Et ſic eſt hic ſpeciale ꝙ aliquis criminoſus admittitur ad accuſationem, licet nō proſequatur ſuam vel ſuorum iniuriam.

Criminoſus quãqꝫ poteſt accuſare.

e ¶ Errorem. ſ. diſtin. viij. ꝯſuetudo. ſ. ij. q. iij. §. notandum.

Si q̇. ¶ Si quis. ¶ Caſꝰ. Queſitum fuit ab imperatore quid fieri debet de libello famoſo, quē quis in aliquo loco reperit? Et rn̄det ꝙ qui eū inuenit, ſtatim deſtruere debet et nulli ipſum manifeſtare. Si ꝟo nō deſtruxit, ſꝫ alij euꝫ doloſe reuelauerit, decapitari debet ſicut author ipſius libelli: ne talis libellꝰ ledat opinionem eiꝰ contra quem factus eſt.

f ¶ Capitali. Si capitale fuit crimen conſcriptum, al's non: vt. ſ. cauſa proxi. q. iij. §. ob carmen.

Uocatio aſit. ¶ Caſꝰ. hic ponitur ſcđa queſtio qua queritur quotiens aliquis ſit vocādꝰ ad cauſam: et certum eſt ꝙ ſemel/ ſecundo/ ⁊ tertio/ vel vno ꝓ omnibus peremptorio: vt. xxiij. q. iij. de illicita. ⁊ quicquid de citationibus dicatur. j. ca. j. ⁊. ij. hodie inducie citatorie arbitrio iudicis relinquuntur: vt. j. ea. queſtione. iij. ſi egrotans.

Uocatio. ¶ Caſus. Queſitū fuit a Damaſo qualiter debeat ad cauſam vocari qui accuſaṫ? Et reſpondet ꝙ debet citari ꝑ ſcripturā per ſpatiū ꝯgruū et canonicum: et ſi ad ſynodum venerit propter alia negocia nō citatus: nullo modo compellitur ſuis inſidiatoribus reſpondere niſi velit.

g ¶ Uocatio. ſi ter citetur quis/ licet nō dicaṫ peremptorie: tamen ſufficit hoc vt peremptorie ſit citatus: vt C. quō ⁊ qn̄ iudex. l. ꝯſentaneū. ⁊. l. tres denūciationes. ⁊. l. ceſſante. illđ tamē apponere debet iudex ꝙ peremptorie citet. ⁊ debet ꝯminari parti ſi nō venerit/ ꝙ pcedet, ff. de iudi. in peremptorio. ⁊ vel in prima/ vel ſcda/

Iudex citans peremptorie hoc dꝫ exp̄mē.

vel tertia citatione pōt citare perēptorie: vt ex̄ de in integ. reſti. tū ex lr̄is. in fi. ⁊. ff. de iudi. nōnunq̄. dū modo nō maturek perēptoriū nimis: vt ex̄ de dila. dilecti.

a ¶ Venerit. Si aliquis inuenik Rome ꝓ ſua neceſſitate, vel ex cauſa delegationis vel appellationis, non cogitur ibidem reſpondere, ſed poteſt domū reuocare: vt. ff. d̄ iud. l. ij. ♃. ea quoq̄. ff. q̄bus ex cau. in poſ. ea. l. ad cognitionem, ⁊ in autē. de ſanc. epiſ. ♃. ſi vero epiſcopi. col. ix. ſec⁹ eſt ſi ſit ibi ex volūtate: vt in autenti. eo. ♃. ſi quis ep̄s aut clericus. C. de epi. ⁊ cle. omnes. ♃. in hac. Nā Roma communis patria eſt: vt. ff. ad muni. Roma. naȝ cū ep̄i faciūt concilia, bene tenek ibi quilibet reſpondere, extra de libel. ob. c. j. naȝ illuc q̄libet generali citatione citatur: vt di ſtin. xviij. ꝑ totum. Quare ergo dicit hic ꝙ nō teneātur reſpondere coram ſynodo? Dic ꝙ appellat hic ſynodū aliquē conuētum epiſcoporū qui ꝓpter neceſſitatem aliquā fit: non tamen ſynodi cauſa ꝯueniant. Vel dic ꝙ ſpeciale eſt i accuſatione vt accuſatus nō teneatur r̄ndere corā ſynodo, niſi habeat inducias. ſec⁹ in ciui lib⁹ cauſis.

Exceptio reuocandi domū.

per quas quis expectatur etiam poſtq̄ canonice ⁊ per tempus legitimum citatus non venerit, vel non tenet per illud. j. xxiij. q. iij. de illicita.

c ¶ Addantur. Simile. C. de iu. auten. iubemus. extra de dolo ⁊ contu. cum olim.

rit[a] ad cōuentū quacunq̄ neceſſitate: niſi ſponte voluerit, nullaten⁹ ſuis reſpondebit inſidiatoribus.

Item Sylueſter papa.

¶ Quibus tēporum ſpatiis reus vocetur ad cauſam.

PResenti[b] decreto cenſemus vt ipͥmis paternaliter vocētur, et per ſeptem dies expectētur, nullius eccleſiaſtice rei interdicta licentia. Huic vero expectationi iterū addank. vij. dies: iterdicta eccleſiā intrādi licētia, ⁊ oīa diuina officia audiēdi. Poſt ħo addātur[c]. ij. dies q̄b⁹ a pace ⁊ cōione[d] ſctē ecclīe ſint ſuſpēſi. Deinde vero iterū aliis duobus dieb⁹ ſub eadem expectatione expectenk: q̄bus vno die ſuꝑaddito, oī expectatione veluti iam deſperata reus mox anathematis gladio feriak.

Item Damaſus papa.

¶ Nullius accuſatio per ſcripta ſuſcipiatur.

REelatū eſt ad ſedē apoſtolicam vos accuſationes fratrum per ſcripta[e] ſuſcipere abſq̄ legitimo accuſatore: qđ deinceps in oī orbe terrarū fieri apl̄ica authoritate ꝓhibem⁹: et qđ nuꝑ factū eſt, abſq̄ vlla retardatione corrigere curamus: nec vnq̄ prius per ſcripta eorū qui accuſank cauſas diſcutere, q̄ ꝑ querelātiū inſtitutionē vocati canonice ad ſynodū veniant, ⁊ p̄ſens per preſentē agnoſcat veraciter ⁊ intelligat ea q̄ ei obiiciūtur. Leges eñ ſecl̄i accuſatores p̄ſentes exigūt, ⁊ nō ꝑ ſcripta abſentes. Uñ canonica patrū inſtituta nō ſemel ſȝ ſepiſſime clamāt: nec accuſationes, nec teſtimoniū[f] vllū ꝑ ſcripta poſſe ꝓferri: nec de aliis negociis q̄cūq̄ teſtimoniū dicant, niſi de his q̄ ſub eoꝝ preſentia acta eſſe noſcunk. Silr̄ ⁊ q̄ accuſare aliū elegerit, p̄ſens ꝑ ſe nō ꝑ aliū accuſet, inſcriptione vcȝ p̄miſſa. Neq̄ vll⁹ vnq̄ iudicek anteq̄ legitimos accuſatores preſentes habeat, ⁊ locū defēdēdi accipiat ad abluēda crimina. Curandū q̊q̄ eſt ne ira[g] cuiq̄ ſurrepat: faciatq̄ citi⁹ omne qđ nō licet.

Itē Felix papa Anaſtaſio, ⁊ oībus orientalibus ep̄is.

¶ Ut aut timore electi, aut ſuis reb⁹ expoliati, ad ſynodū non vocentur.

SI p̄mates accuſatores ep̄oꝝ cū eis pacificare[h]

b ¶ Cōmunione. Sed nōne eſt eadem hec pena cuȝ prima? naȝ cui interdicitur eccleſia interdicta ſunt ſacramēta eccleſie: vt. xij. q. ij. de viro. ⁊. xxxiij. q. ij. latorem. Item non poteſt intelligi de cōmunione fidelīuȝ: quia de illa loquitur in fine. Sȝ dic ꝙ loquitur de cōmunione fratrū. i. ꝙ non communicabit aliis fratribus / vel in choro / vel in mēſa / vel in dormitorio.

REelatū. ¶ Caſus. Quidam iudices eccleſiaſtici accuſationes et teſtes recipiebant in cauſa criminali ꝑ epiſtolas: qđ dicit Damaſus non eſſe faciendum in futuro: ⁊ quod nuper factum eſt debere emēdari. Nā accuſat⁹ legitime citat⁹ accuſatorē ⁊ teſtes debet habere preſentes / ⁊ locum defendendi / vt ad abluēda crimina; nec iudex ex iracūdia damnet delinquentem.

e ¶ Scripta. Sic. ȝ. ij. q. viij. per ſcripta.

[f] hanc ſnīam teneas ſȝ lau. et Joā. Nā illud intelligik in cā ciuili. hȝ ergo talis inducias xix. dierū anq̄ ꝯdēnek ſm Jo.

PResenti. ¶ Caſus. Quidam dicunt ꝙ hoc ca. loquitur de induciis citatoriis inferiorum ordinuȝ vel laicorum qui ſunt in eadem ciuitate / vel in locis ꝓpinquis. Eſt ergo caſ⁹. Sylueſter papa ſtatuit in hoc cap. ꝙ illi qui accuſantur, citari debeant ⁊ expectari primo per. vij. dies ſine aliqua pena: poſtea per alios vij. ita vt eccleſiam non ingrediantur ad officia diuina audienda: poſtea per duos / pace ⁊ communione eccleſie eis interdicta: poſtea per alios duos dies ſub eadem pena: deinde expectentur per vnū diē: quo elapſo anathematizētur. hodie tamen quicquid hic dicatur, inducie iudicis arbitrio relinquuntur.

b ¶ Preſenti. Vel intelligitur hoc cap. de raptoribus rerum eccleſiaſticarum, propter odium eorum: vel de clericis in eadem ciuitate conſtitutis [f] quibus minores dantur inducie q̄ remotis: vt. ȝ. e. queſt. iij. ſi egrotans, vel de laicis, vel ſunt paternales adiectiōes, vel

f ¶ Teſtimoniū. iudiciale. nā ꝑ lr̄as pōt aliq̄s ꝓhibere aliq̄ teſtimoniū fame ſue: vt. lxxj. di. extraneo. ⁊. c. hortamur. ⁊ de ꝯſe. di. j. iubem⁹. Sed iudiciale non.

Teſtimoniū per lr̄as pōt exhiberi.

g ¶ Ira. quia tēpore ire nō diſcernit homo qđ iuſtū eſt: vt. xj. q. iij. illa.

SI primates. ¶ Caſ⁹ Quidā accuſabāt ep̄os ꝓſequendo ſuā iniuriā vel ſuoꝝ: querit Anaſtaſius a Felice qualiter in hoc negocio ſit ꝓcedēdū? Et reſpōdet ꝙ ipſi debent ad concordiā reuocari per trāſactionem ſi fieri poteſt: alioquin debēt legitime citari, ⁊ eis primates debēt quicquid obiicik ſignificare / vt parati venire poſſint ad reſpondendū. Si ħo delecti fuerint vi vel timore / aut ſuis reb⁹ expoliati: accuſatorib⁹ reſpōdere non debent, niſi prius reſtituantur.

h ¶ Pacificare. Pōt ergo iudex ꝯponere inter partes vt. xc. diſt. ſtudendum. ⁊. xxiij. queſt. vlti. ſi quis membrorum. ⁊. q. iiij. ſi illic. ff. de no. ope. nunci. l. j. ♃. poteſt.

Iudex an poſſit inter partes ꝯponere.

familiariter minime potuerit tunc tpe legitimo eos ad ſynodum canonice antea cõuocatã, nõ intra anguſta tpa canonice cõuocent: ⁊ non prius q̃ eis per ſcripta ſignificent quid eis[a] opponitur: vt ad reſponſionem preparati aduenia nt. Nã ſi aut vi aut timore electi, aut ſuis rebus expoliati fuerint: nec canonice ad ſynodũ vocari poſſunt: nec reſpõdere emulis debẽt anteq̃ canonice reſtituantur, et oĩa ſua legaliter eis reddantur.

His authoritatib⁹ euidẽtiſſime datur intelligi ꝙ niſi quis canonice vocatus fuerit: etiã ſi aliqua occaſione ad ſynodum veniat: ſuis nullatenus cogitur reſpõdere inſidiatoribus. Canonica autẽ vocatio eſt qñ ſeruato dierum interſtitio ſꝫm authoritatem bti Sylueſtri cauſe ſue literis adeſſe iubetur: quibus quid ei obiiciatur authoritate Felicis pape ſignificari oportet.

Queſtio.iij.

Quod autẽ[b] ꝑ ꝓcuratorem cauſam ſuam agere valeat qui impedit⁹ cauſe ſue adeſſe nõ valet, authoritate romane ſynodi q̄ tempore Adriani pape celebrata eſt, probari videtur: in qua ſic ſtatutum legitur.

Pro ſe legatũ ad ſynodum mittat quem grauis neceſſitas premit.

Si egrotãs fuerit epẽs, aut aliqua eum grauis neceſſitas detinuerit, pro ſe legatum[c] ad ſynoduꝫ mittat: nec a cõione ſuſpendatur cui

et eſt ſimile.ff.de vſur.equiſſimum. Sed hoc verum eſt in crimine qđ non inducit depoſitionem: qꝛ in aliis licet cõponatur, poteſt iudex ex officio ſuo de crimine inquirere: vt extra de col.dete.ca.j.⁊.ij.C.de abo.l.ij. Similiter in denunciatione nõ admittitur compoſitio: vt.ſ.ij.qõ.vij. quapropter. ꝙ Uel intelligitur cũ non accuſatur de iniuria facta eccl'ie/ſed pſone.xxiij.q.iiij.ſi is qui.et ſic nõ ob.ij.qõ.vij. quapropt. Uel melius ibi loquitur in denũciatione, ad quã quilibet tenetur. De hoc no.ſ.ij.qõ.iij.§.notãdũ.ij.in fi.

a ¶ Quid eis.ſic iij.q.ix.indicas.ex̄ de dilat.preterea.extra de appel.ſignificantibus.

Chõs. ¶ Caſus. Cõcludit Gra.ex ſupradictis ca.dicens ꝙ niſi quis canonice fuerit vocatus: ⁊ ſi propter alia negocia ad ſynodũ venerit/non tenetur reſpondere. Que aũt ſit canonica vocatio dictũ eſt.ſ.in ca.preſenti.qđ eſt ſylueſtri.⁊ ꝑ ca.felicis. dicitur ꝙ accuſato debet ſignificari quod ei obiicit̃ ab accuſatore.

In h⁹ ꝯdicit, q̄ vt̃ neminem eẽ cogẽ duꝫ ad accuſã: duꝫ.L. ſꝫ h⁹ lo: cũ hꝫ in ſolenni accuſa: tiõe ad quã ne: mo cõ: pellit̃ niſi ca: ſualit. ſ.e.q.j. c.ij.e.j. e.q.vj. epipha niũ.ar.

Quod autem.¶ Caſus. Hec eſt queſtio.iij.in qua queritur an aliquis poſſit per ꝓcuratorem cauſam ſuam agere. Et certum eſt ꝙ nõ in cauſa criminali: vt.j.ca.in criminalibus, niſi in quatuor caſibus: vt in crimine iniuriarũ, in quo illuſtris pſona agit per ꝓcuratorem: vt.iij.q.ix.§.niſi.⁊ in crimine ſuſpecti tutoris: vt.ff.de procur.nõ ſolum.§.vlti. Item ad allegandum cauſas abſentie: vt.j.ca.j.⁊.ij. Item in minoribus criminibus: vt no.Jo.in hoc loco.vt.ff.an ꝑ aliũ cau.app.l.j.qꝛ in leuibus criminibus non fit inſcriptio: vt.ff.de acc̃.leuia. In ciuili põt/niſi in caſibus aliquib⁹: vt in accuſatione populari/in qua actor nõ agit per ꝓcuratorem: vt.ff.de ꝓcur.licet.⁊ in cauſa ſtatus: vt.C.de aſſer.tol.l.j. Quidam etiam coguntur dare ꝓcuratorem: vt epiſcopi ⁊ ſacerdotes: vt.j.e.qꝛ epiſcopus.et illuſtres pſone: vt.C.de procu.l.penul. De hoc plenius inuenies.ſ.ij.q.vj.ſi quando.in apparatu.

b ¶ Quod aũt. In cauſa iniuriarũ datur procurator. Item in crimine ſuſpecti: vt.ff.de ꝓcu.nõ ſolũ.§.vlt.et in minoribus criminibus.ff.an per alium cau.ap.l.j.qꝛ in leuibus criminib⁹ non fit inſcriptio.ff.de ac.leuia.et ad allegãdum cauſas abſentie in ciuili dari põt procurator: ſed in actione populari nõ poteſt procurator dari.ff.de procura.licet, et in cauſa ſtatus: vt.C.de aſſer.tollen.l.j.quidam etiam coguntur dare ꝓcuratorem, vt epiſcopi: vt.j.quia epiſcopus.et illuſtres perſone: vt.C.de procurato.l.vlti. De hoc plenius inuenies.ſ.

hoc ẽ falſum ... patꝫ ... ſ.cal. ... vlti. ... archi.

ij.q.vj.ſi quando.

Si egrotans.¶ Caſus. Queſitum fuit ab Adriano an epẽs accuſatus debeat excõicari quis citat⁹ non venit? Et reſpondet ꝙ nõ, niſi per contumaciã die ſtatuta venire contemnat, hoc eſt intra ſpatiũ duorum vel triũ menſium, vel eo ampli⁹, prout cauſa dictauerit: ⁊ tunc niſi fuerit impeditus, debet excõmunicari. ſed ſi egritudineꝫ vel aliđ graue impedimentum habuit, mittat legatum ad ſynodum qui abſentẽ accuſatũ excuſet. Iſte caſus planus eſt ⁊ bonus: et ſic ponendo caſum videbis continuationẽ litere/quã ꝑ expoſitionẽ caſus perpendes. Uel pone caſum ſicut litera ſonat. Statuit Adrianus in ſynodo vt ſi epẽs accuſatus eger fuerit/vel aliud impedimẽtum habuerit/mittat legatũ qui eum excuſet. Sed ſi die ſtatuta hoc eſt intra ſpatium duoꝝ vel triũ mẽſiũ/vel eo ampli⁹, prout cauſa dictauerit, citatus per contumaciã non venerit, debet excõmunicari, niſi aliqua grauis eum neceſſitas preoccupauerit.

c ¶ Legatũ. Sed nũquid tenet̃ infirmus vel abſens ex iuſta cauſa/ex neceſſitate ꝓcuratorẽ mittere reſponſurum noĩe abſentis? nõ videtur.ex̄ de ꝓcu.querelam. nam ſi contra abſentem feratur ſnĩa/et ipſe poſtmodũ probet iuſtã cauſam abſentie/retractatur ſnĩa: licet nõ miſerit procuratorem: vt ex̄ de ſen.et re iudi.cum Bertoldus.⁊.vij.q.j.preſentium. immo ⁊ ſi ſub pena ꝓmiſiſſet aliquis ſtare iudicio ad certam diem: ſi probaret iuſtam cauſam abſentie/ſubuenitur ei: vt.ff.de arbit̃.ſi cum dies.§.ſi quis ex litigatorib⁹. Nam egritudo iudicis vel partis prorogat diem.ff.de re iudi.queſitum. immo etiam ſi ꝓbabili cauſa abſit, nõ ꝓcedit̃ cõtra eũ: vt ex̄ de offic.deleg.cõſultationibus. Item ſꝫm hoc non eſſet melior conditio illius qui abeſt ex iuſta cauſa/q̃ illius qui abeſt ex iniuſta cauſa: quia qui non vult intereſſe, ſufficit ei ſi mittat ꝓcuratorem: vt.ff.de ꝓcu.l.j.et generaliter tradit̃ pro regula, quotiẽſcunq̃ quis abeſt ex neceſſitate/nõ ex volũtate, ſubuenit̃ ei: ſiue habeat procuratorem ſiue nõ: vt.ff.ex qui.cau.ma.ſed et ſi.§.vlti. Itẽ ſufficere debet talis q̃ alleget cãm abſentie: vt lxv.diſt.ſi qs. Ecõtra ꝓbat̃ ꝙ nõ ſufficit mittere ꝓcuratorẽ qui alleget cãm abſentie, niſi alleget cauſam cauſe.vt.xviij.diſt.epẽs. nã ſicut quis põt mittere nũcium, ſic ⁊ ꝓcuratorem: vt ex̄ de ap.cõſtitutus.nec excuſatur quis ꝑ iuſtã abſentiã quin fiat miſſio in poſſeſſionẽ bonorũ ſuoꝝ ſi nõ ſit qui defendat eũ: vt ex̄ de eo q̃ mit.in

Procuratoreꝫ nõ tenetur mittere habẽs iuſtã cãm abſentie.